

Názov aktivity: **Moja stopa**

Typ aktivity: Intervenčná

Predmet: Životné prostredie

Autorka: Mgr. Jana Šolcová, PhD.

Kontakt: jana.solcova@umb.sk

Názov aktivity	<i>Moja stopa</i>
Téma aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Životné prostredie • Meranie dopadu ľudskej aktivity na životné prostredie • Nástroj na zlepšenie globálnych problémov
Anotácia aktivity	Študenti a študentky spoznajú nástroj na meranie vplyvov ľudských aktivít na životné prostredie, uvedomia si vlastný podiel na problémoch životného prostredia a hľadajú možnosti zlepšenia vo svojom živote.
Ciele aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • primäť študentov a študentky k sebareflexii; • formulovať vlastnú stratégiu zníženia individuálneho dopadu na životné prostredie; • spoznať pojem ekologická stopa.
Pomôcky	Papiere A4 pre každého účastníka, tenké fixky alebo perá, kartičky krajín a k nim kartičky s číslami (prípadne rôzne veľkosti stôp vytlačených na papieri).
Čas	Do 60 minút
Postup	<ol style="list-style-type: none"> 1. Študentom a študentkám rozdajte papiere a písacie potreby. 2. Každý študent a študentka si obkreslí svoje chodidlo na papier a doň zapíše všetky aktivity, ktorými negatívne vplyva na životné prostredie alebo už priamo všetky negatívne vplyvy. 3. Po dopísaní vyzvete niektorých účastníkov na odprezentovanie (keďže vplyvy budú veľmi podobné, stačí, keď ostatní budú len dopĺňať to, čo ešte nezaznelo). 4. Následne študentom vysvetlite koncept <i>Ekostopy</i>. 5. Študentov a študentky rozdeľte do skupín (max. po štyroch). 6. Každá skupina dostane kartičky s krajinami a číslami ekologických stôp (prípadne s veľkosťou stopy). Čím vyššie číslo ekologickej stopy, tým má krajina väčšiu ekologickú stopu.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. Úlohou každej skupiny je priradiť správne údaje k jednotlivým štátom. Teda určiť, ktorý štát má najväčšiu ekologickú stopu až po najmenšiu. Na úlohu vyčleňte čas 5 – 7 minút. 8. Po uplynutí času skontrolujte správnosť odpovedí. 9. Vráťte sa so študentmi a študentkami k ich obkresleným stopám s popisom vlastných nežiaducich vplyvov na životné prostredie. 10. Inštruujte študentov a študentky, aby si svoju stopu opäť obkreslili na druhú stranu papiera. Tentokrát si (na základe rozdiskutovaných tém) každý z nich navrhne, čo by mohol na svojom životnom štýle zmeniť tak, aby jeho ekologická stopa bola nižšia. 11. Študentom a študentkám dajte čas niekoľko minút na zapísanie a následne ich vyzvite, aby každý skúsil pomenovať, s akou osobnou zmenou by vedel začať od druhého dňa a čo by mohol zmeniť v blízkej dobe. (Tu je dôležité zdôrazniť, že netreba čakať na zmenu štátnej alebo európskej legislatívy, ale každý deň môžeme začať od seba, často aj jednoduchými krokmi a zmenami a inšpirovať k nim aj svoje okolie).
<p>Reflexia</p>	<p>Počas reflexie sa nezameriavame na úspech ich zoradenia či priradenia, ale skôr na prekvapivé momenty.</p> <p>Počas diskusie môžeme položiť nasledujúce otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ „Bola niektorá časť aktivity pre vás prekvapivá (napr. priradenie krajín) a prečo?“ ❖ „V čom boli jednotlivé zistenia pre vás prekvapivé?“ ❖ „Skúste popísať, prečo boli vaše očakávania zoradenia krajín iné ako realita?“ ❖ „Ako sa vám hľadali vaše osobné kroky a návrhy pre zníženie vašej ekologickej stopy?“
<p>Zoznam použitej literatúry</p>	<p>Údaje o ekostope jednotlivých krajín sveta si možno vyhľadať. Zábavná forma výpočtu ekostopy sa dá nájsť napr. na www.hraozemi.cz</p> <p><i>Poznámka:</i></p> <p><i>Ekologická stopa je plocha tzv. ekologicky produktívnej zeme (pevniny, vodnej plochy), ktorú človek (mesto, štát, spoločnosť) potrebuje k zaisteniu všetkých zdrojov a k likvidácii odpadov.</i></p> <p><i>Čo je dôležité: je to priestor nielen na výrobu a distribúciu, ale tiež nakladanie s odpadmi. Krajiny, ktoré sú menšie (a prípadne aj šetria) alebo sú chudobnejšie, môžu mať ekologickú stopu vysokú, lebo sú buď závislé od dovozu zdrojov, alebo nemajú priestor na likvidáciu odpadov (napr. Singapur).</i></p> <p><i>Môžeme hovoriť o ekologickej stope krajiny alebo jednotlivca – tá hovorí o tom, ako žije priemerný obyvateľ danej krajiny (ľudsky povedané – koľko planét by sme potrebovali, keby všetci žili tak ako ja). Dôležitý údaj je ešte <u>biologická kapacita</u> =</i></p>

	<p><i>ako si daná krajina môže dovoliť, aby žil priemerný obyvateľ tak, aby to nešlo na „dlh“ (napr. Kanada a USA majú podobnú ekostopu, ale Kanada má oveľa vyššiu biologickú kapacitu krajiny, teda plochu, kde sa aktivity ľudí rozložia a je to teda menší problém).</i></p>
Tip pre pedagógov	<p>V tej časti aktivity, ktorá sa týka ekologických stôp vybraných krajín, nemusíme priamo pracovať so stopami a číslami. Postačí aj to, ak študenti zoradia krajiny postupne od tej, o ktorej si myslia, že má najväčšiu ekologickú stopu až po krajinu, o ktorej si myslia, že má najmenšiu ekologickú stopu.</p>